

„Empátia nélkül nem lehet valaki jó orvos!”

Interjú dr. Romics Lászlóval

– Kandidátusi, majd doktori disszertációját is a zsíryanycsere-problémákról írta, pedig ez a téma eleinte egyáltalán nem érdekelt. Mitől vált annyira izgalmassá az ön számára, hogy saját pénzén mesteremberrel elektroforetikus kádat is készíttessen a klinikán kutatásaihoz?

– Amikor 1962-ben a III. Belgyógyászati Klinikára kerültem, rövid időn belül azt a kényszert éreztem, hogy kell valami „tudományt” csinálnom, mert ez az értékmérő akkori főnököm, Gerő Sándor professzor számára. Kaptam is egy témát – az izotóplaboratórium egyik munkatársával együtt. Született is belőle egy angol, egy német és egy magyar nyelvű cikk, amikor is Gerő professzor leállította a kutatást, mondván, ez sem az atherosclerosis, sem a lipidanyagcserével nem függ össze. Majd két évig kínlódtunk Fehér János professzorral együtt, hogy kitaláljunk egy olyan kutatási témát, amely érdekes, lehetőség nyílik művelésére a házon belül, ráadásul a klinika profiljába is belefér. Többszöri próbálkozás után mindketten megtaláltuk: Fehér professzor a májkutatást, én a lipidanyagcserét választottam. Bevallom, eleinte nem éreztem nagy kedvet a dologhoz, később viszont érdekesnek találtam. Akkoriban kezdték világszerte felismerni, hogy a koleszterin emelkedése milyen komoly kockázatot jelent egyes betegségek kialakulásában. Gyorsan világossá vált számomra, hogy a kutatás alapja a lipoproteinek szeparálása, mely akkor ultracentrifugával vagy elektroforézissel volt lehetséges. Az előbbi elérhetetlen műszernek tűnt a klinika számára, 5 évvel később kaptuk meg. A másik lehetőség kézzelfoghatóbb volt, elektroforetikus kádat ugyan készen nem lehetett venni, de egy ügyes műszerész megcsinálta, jól is működött hosszú évekig. Egyébként két témakörben jutottunk „újnak” számító eredményhez. Az egyik, hogy a hipertriglyceridaemiával (is) járó hyperlipoproteinaemiák egy része nagyon közel áll a 2. típusú diabéteszhez, a másik pedig a lipoproteinnel kapcsolatos vizsgálatok.

– Volt rektor és klinikai igazgató is. Pályafutása során folyamatosan változtak a gyógyítás, kutatás, oktatás hangsúlyai. Ahogyan jöttek az újabb megbízatások, úgy távolodott a betegek-től, hiszen a nap 24 órája az ön számára is annyi, és nem több. Ma hol a hangsúly?

– Kérdésben gyakorlatilag benne van az a sorrend, amelyet életem folyamán végigjártam. Ma a legértékesebb, legszebb résznek azt tekintem, amikor a közvetlen betegellátás, kutatás és oktatás egysége tette ki munkaidőm nagy részét. A különböző szintű vezetői feladatokat kihívásnak tekintettem, amit jól-rosszul megoldottam, de ezt nem nekem kell megítélnem. Remélem, úgy tartanak engem számon, mint olyan embert, aki mindig, mindenhol nyíltan elmondta, elmondja a véleményét, még akkor is, ha abból esetleg kára származott.

– A Batthyány-Strattmann-díjat éppen a gróf boldoggá avatásának tiszteletére rendezett akadémiai ülésen vehette át. Ez a díj a szakmai sikerek mellett az emberi értékek elismerését is kifejezi. Mintha manapság ez utóbbiból lenne a legkevesebb.

– Vesélyes dolognak tartom, ha az én korosztályomhoz tartozók ítéletet mondanak a fiatalokról, ezért nem is teszem. A „bezzeg a mi időnkben másképp volt” formula nem igazságos. Mi más-társadalmi, anyagi, strukturális, informatikai körülmények, más értékmérő nézetek között éltünk és dolgoztunk. Egy biztos, bizonyos mértékig személytelenné vált az orvos-beteg kapcsolat, de ez világszerte! Mechanikusabbá vált az egész orvosi tevékenység, amit az egészségügyben meglévő bürokrácia még fokoz is. Meggyőződésem, hogy empátia nélkül lehet valaki jó szakember, de jó „orvos” nem.

– Amit elért, ahhoz kemény, kitartó munka szükséges. Ez egyébként szintén kiváló orvos testvére, Romics Imrere is jellemző. Nyilván otthonról hozták a mintát.

– Ezen nincs mit „szépíteni”, így van. Világéletemben fontosnak tartottam a tények és az eredmények tiszteletét, az elvégzett munka becsületét. Ezt az értékrendet a szüleimnek köszönhetem. Ezért csak hálásak lehetünk nekik mind a hárman, ugyanis van még egy ősünk is. Feleségemmel, dr. Gulyás Judittal együtt mi is ebben a szellemben neveltük a fiunkat, aki sebészként külföldön ért el szép eredményeket.

B. Király Györgyi

Romics László 1936-ban született Érden. 1962-ben „Summa cum laude” minősítést kapott a Budapesti Orvostudományi Egyetemen. A III. Belgyógyászati Klinikán kezdett dolgozni, majd 1988 és 1991 között a SOTE rektorhelyettese, 1996-tól 2000-ig rektora, 2001 és 2007 között az Egyetem Kútvölgyi Klinikai Tömbjének főigazgatója volt. Jelenleg a III. Belgyógyászati Klinika professzor emeritusa.

1967-ben belgyógyászatból, 1978-ban endokrinológiából szerzett szakképesítést. Kandidátusi értekezését 1978-ban, doktori disszertációját 1994-ben védte meg. 1995 óta az MTA levelező, majd 2002-től rendes tagja. 2005-től az Orvosi Tudományok Osztályának osztályelnöke.

1982–1988 között a Magyar Belgyógyászati Társaság főtitkára, 1993 és 2002 között a Magyar Arteriosclerosis Társaság elnöke, több tudományos társaság vezetőségének tagja. A Belgyógyászati Szakmai Kollégium elnöke, és tagja az Egészségtudományi Tanács Elnökségének. 1994 és 1996 között titkára, majd 1998-ig tagja az MTA Doktori Tanácsának, az MTA I. Klinikai Bizottságának és a Semmelweis Egyetem Habilitációs Bizottságának.

Több folyóirat – köztük a Magyar Belorvosi Archivum, az Orvosképzés, a LAM, a Családorvosi Fórum és az Orvosi Hetilap szerkesztőbizottságának munkatársa.

Kitüntetései: 1981-ben Kiváló Orvos, 1992-ben Markusovszky Lajos-émlékérem, 1993-ban Magyar Imre-émlékérem, 1995-ben Gerő Sándor-émlékérem, 1996-ban Tangl Ferenc-émlékérem, 1999-ben Szent-Györgyi Albert-díj és -émlékérem, 2001-ben Pro Renovanda Cultura Hungariae Díj és Emlékérem, 2002-ben Semmelweis-émlékérem és -díj, 2003-ban Batthyány-Strattmann László-díj, 2004-ben Széchenyi-díj.